

Referanser, akademisk skriving og datahåndtering for Bachelor

IT delen: Skriving, lagring og organisering av data

En forelesning for nye studenter
ved Det Samfunnsvitenskapelige Fakultet
Ved Ragnhild Sundsbak

Oversikt

Mål for dagen – få oversikt over IT-tjenester på UiO og hvordan de brukes i faglige skriveprosesser.

Få oversikt over USIT sine veiledningssider.

1. Administrering av UiO- brukeren
2. Minimumskrav til operativsystemer
3. Eduroam, pålogging i oria (katalogen) og tilganger til e-bøker og ressurser
4. Filbehandling: lagring og backup
5. Organisering av data
6. Hvor finner jeg hjelp?
7. Spørsmål fra salen/ oppgaver

1. Administrering av UiO-brukeren

Passordtjenester

Bytt passord

[Glemt eller utgått passord](#)

[Glemt brukernavn](#)

[Ny bruker](#)

[Tofaktoraутентisering](#)

Vilkår

[Informasjonskapsler](#)

[Tilgjengelighetserklæring](#)

Trenger du hjelp?

[Hjelp og kontaktinformasjon](#)

Ansvarlig for denne tjenesten

[Seksjon for integrasjoner og identiteter \(INT\)](#)

Passord.uio.no

- bytte passord
- nullstille 2FA
- 2FA
- ny mobil?

Brukernavn

- Tildeles alle studenter
- Tilhører deg som person – ikke del med andre!
- Innlogging skjer med enten brukernavn eller brukernavn@uio.no

Brukernavn

Kun brukernavn eller brukernavn@uio.no?

brukernavn

- Webmail
- Canvas
- Utskrift-siden
- PaperCut
- EzProxy

brukernavn@uio.no

- Eduroam
- Office-programmer (inkludert OneDrive)
- Studentweb
- Søknadsweb
- Zoom
- Oria

2. Minimumskrav til operativsystemer

Kjøre PC? Kjøpsråd for studenter

Skal du kjøpe datamaskin du skal bruke under studiene ved UiO? For de fleste er dette en stor investering, så det er viktig at du ikke bommer helt når du først skal bruke så mye penger. Her er det noen råd fra IT-avdelingen på UiO.

NB: Vær oppmerksom på at dette er generelle råd. Hvis du skal studere fag som sannsynligvis stiller spesielle krav til datamaskinen du skal bruke, bør du forhøre med din veileder eller [kontakt IT-hjelp](#).

Bærbar eller stasjonær?

Fordelene ved å ha en bærbar datamaskin er overveldende. Du kan ha den med forelesninger for å ta notater, du kan ha den med på kollokviegrupper og du kan ha den hjemme. Stiller studiene krav om at du må ha en spesielt kraftig datamaskin, det er mulig at du trenger en stasjonær maskin, men de aller fleste vil kunne finne en bærbar maskin som dekker deres behov.

- Når du kjøper en bærbar datamaskin, bør du også skaffe deg en sekk eller bæreseske med polstring slik at datamaskinen ikke så lett blir skadet.
- Kontroller at forsikringen dine dekker skade på og tyveri av bærbar datamaskin. Et beløpsgrensen er høy nok til å dekke tapet ditt om du uheldigvis ute.

- **Krav til maskinen**
 - Kamera og mikrofon
 - Diskusjon om prisklassen
 - Krav til operativsystem
 - Min. 8 GB RAM (Kjøre AI?, annen planet)
- Lagring av dokumenter og tilgang til hjemmeområdet
- Programkiosk og programvare sidene, som man bør kjenne til.
- Krav til datamaskiner som skal brukes på hjemmearbeidet

Artikkelen bør leses!

← Tjenester og verktøy ← IT-tjenester ← Programmer, datamaskin og mobil

Programvare

UiO tilbyr programvare til både ansatte og studenter. Veiledning for bruk av programvare finner du enten under den tematiske oversikten over IT-tjenester på UiO eller på produsentens nettsted. Om du leter etter veiledning for Zoom, for eksempel, så finner du det under temaet "Telefoni, chat og videomøter" og under "IT-støtte til utdanning". Finner du ikke veiledninger for programmet du trenger hjelp med under IT-tjenester på UiO, finner du det hos produsenten.

Hjelp og veiledning

Installere programmer på UiO-eid maskin

- [Software Center \(Windows\)](#)
- [Company Portal \(Windows Autopilot\)](#)
- [Managed Software Center \(Mac\)](#)
- [Intelligent HUB \(mobiltelefoner og Mac\)](#)
- [Macprog \(Mac, krever manuell lisensiering\)](#)

Installere programmer på egen maskin

- [MS 365 \(Office-pakken, Word, Excel og mer\)](#)
- [Winprog \(programmer til Windows-maskiner\)](#)
- [Macprog \(programmer til Mac-maskiner, krever manuell lisensiering\)](#)

Alternativer til å eie maskin

PC-stuer ved SV-fakultetet

Fakultetet har PC-stuer i Eilert Sundts hus og Harald Schjelderups hus. Stuene er meint for bruk av studentane ved fakultetet.

Eilert Sundts hus

Læringssentret

Læringssenteret Eilert er eit arbeidsrom, så lydnivået skal generelt vere så lågt som mogleg. Det er tillate å snakke lågmælt saman i avdelingane til venstre når ein kjem inn i rommet. Grupperomma er åtskilte, men ikkje lydisolerte, så det same gjeld i desse.

Tilgang for alle.

PC-stuer for masterstudenter

Eilert Sundts hus rom 350 og rom 351 (3. etasje) er forbeholdt masterstudenter.

Harald Schjelderups hus

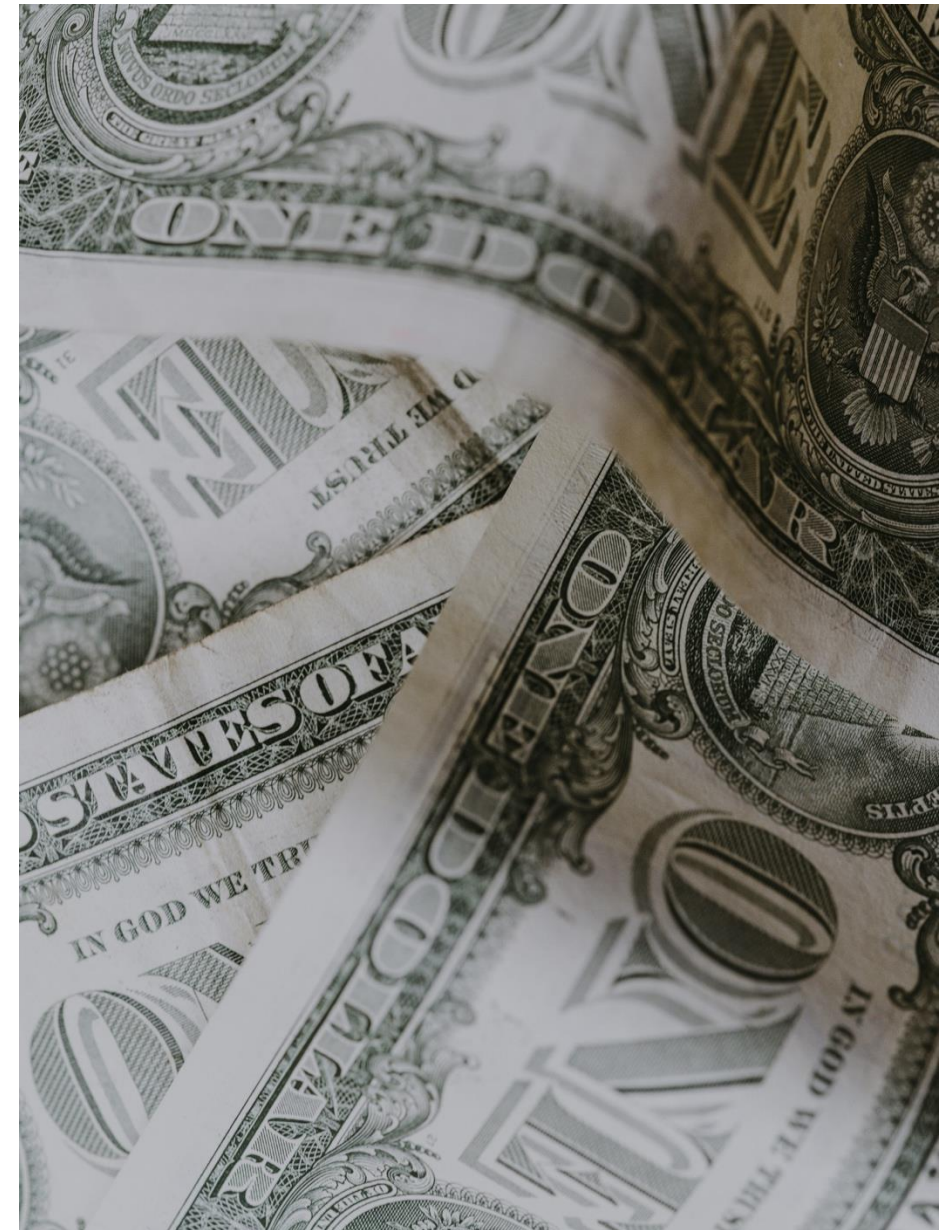
Storstua: Arbeidsstua.

Kjellerstua: Den stille stua.

Undervisningsstua: Kombistua.

Regler for bruk av PC-stuene

I tillegg til UiOs [IT-reglementet](#) gjelder egne retningslinjer for bruk av PC-stuer og kursrom.

3. Eduroam, pålogging i oria (katalogen) og tilganger til e-bøker og ressurser

Eduroam og gjestenett

Det kan lønne seg å **slette uioguest fra kjente nettverk** så ikke enheten din kobler seg til uioguest istedet for eduroam.

Minimumskrav er:

- Android 7
- iOS 11
- iPadOS 13.1
- macOS 10.13 – High Sierra
- Windows 10

Virker det ikke?

Prøv å slett profilen eller glem eduroam og legg til på nytt, med mindre du bruker en driftet enhet. Du kan også feilsøke diverse problemer.

Dersom det ikke fungerer ta kontakt med IT-hjelp med informasjon om hva du har prøvd.

IT-ansatte kan prøve flere innloggingsmetoder skulle de over ikke fungere.

Minimumskrav til operativsystemer, for å komme på nett med Eduroam.

Oppsett av Eduroam trådløst nett med UiO-brukernavn (for studenter og andre med private maskiner)

Denne guiden gjelder private enheter. Enheter driftet av UiO konfigureres automatisk.

Logg på Eduroam med brukernavn@uio.no.

Hvis du bruker privat maskin eller telefon, må du laste ned en konfigurasjonsfil den første gangen du kobler til Eduroam. Den hjelper deg med oppsettet. Du logger inn med UiO-brukernavnet og -passordet ditt, på formen **brukernavn@uio.no**.

Hvis du nylig har byttet passord er det mulig du må koble deg til eduroam på nytt. Merk at passord med "æøå" frarådes ettersom dette kan skape problemer på noen enheter. Dette gjelder Apple-enheter og flere.

- Eduroam gir tilgang til **biblioteksressurser** når du er på UiO campus.
- Gjestenett gir deg ikke tilgang til UBs abonnementer.
- Eduroam settes opp en gang, og varer lenge, mens gjestenett varer bare 12t

Denne nettsiden gir deg info om:

- Info om oppsett
- Minimumskrav til operativsystemer
- Pass på at ikke enheten din kobler seg på UiO Guest i stedet for Eduroam

UNIVERSITETET
I OSLO

NYTT SØK
DATABASER
E-TIDSSKRIFTER
SPESIALSAMLINGER
FINNER IKKE?
HJELP
...
SUNDSBAK, RAGN...

Universitetsbiblioteket
Søk i Oria
AVANSERT SØK

Alle
Bøker
Artikler
Tidsskrifter
Avhandlinger
Masteroppgaver
Bokkapitler

Søkemuligheter i Oria

Du kan velge søkeomfang i menyen til venstre i søkeboksen.

Universitetsbiblioteket
Inkluderer trykte og elektroniske ressurser tilgjengelig ved UiO.

Norske fagbibliotek
Utvider søket og inkluderer i tillegg trykte og elektroniske ressurser tilgjengelig ved andre universiteter og høyskoler i Norge.

[Mer informasjon om søk og kilder](#)

Tilgang til elektroniske ressurser

Du får tilgang til elektroniske ressurser når du er på UiO- eller OUS-nettet. Utenfor nettet vil du bli bedt om å logge på med UiO-brukeren din før du får tilgang. Les mer om [tilgang utenfor UiO](#).

Bestille og fornye

Logg på øverst til høyre på siden for å bestille bøker og artikler eller fornye lån under Min konto.

VILKÅR
[Personvernerklæring](#)
[Tilgjengelighetserklæring](#)

KONTAKT
oria-hjelp@ub.uio.no
[Kontakt skjema](#)

ANSVARLIG FOR TJENESTEN
[Systemer og integrasjoner ved UB](#)
Tjenesten er levert av [Sikt](#)

Mer om hvorfor Eduroam på Campus

- Oria.no og ebøkene
- Innlogging er viktig, særlig når du er hjemme, på grunn av tilgang (har ikke eduroam hjemme).
- Databaser etter kategori: Tverrfaglig
 - Aviser
 - E boksamlinger
 - Ordbøker
 - Annet

Finn bøker, artikler, tidsskrifter m.m.

[Oria-hjelp](#) [Gå til Oria](#)

→ Forbudte bøker-uka

Universitetsbiblioteket inviterer hele Norge til å feire ytrings- og lesefrihet gjennom å bli med på Forbudte bøker-uka 7.–13. oktober 2024!

Åpningstider

Digitaliseringstjenester

- Viser fagsidene
 - En måte å finne Ubs ressurser
- Fagsidene gir oversikt over fagspesifikke ressurser som UB har i abonnement

4. Filbehandling: lagring og backup

Du har blitt student:

Benytt anledningen til å gå gjennom dine arbeidsmåter, og endre dem til det bedre.

- Universitetet i Oslo legger til rette for at du skal kunne jobbe med og oppbevare dokumenter på en trygg måte.
- Bruk IT- avdelingens nettsider til å finne ut mer om hvordan du best kan sikre dine dokumenter.
- Her får du noen tips til hvordan du kan komme i gang med dette.

Lagringsområder

OneDrive

OneDrive er Microsofts lagringsløsning for Office 365 og er UiOs foretrukne skylagring for å lagre, dele og synkronisere filer.

OneDrive er et personlig lagringsområde, men hvor du kan dele filer og mapper i tillegg.

OneDrive er installert på din PC. Logg på med **<brukernavn>@uio.no**

Se også UiOs hjemmeside om [OneDrive](#)

Hjemmeområde

Hjemmeområdet ditt (M:\ eller Homedrive) ligger lagret på server på Blindern, og kun du har tilgang til dette området.

Gå til File Explorer på PC-en

Velg This PC i menyen på venstre side

Du finner hjemmeområdet ditt under Network locations

Fellesområde

Fellesområdet ligger lagret på server på Blindern, og er tilgjengelig for alle de som har tilgang til tjenesten "IKT i forskning"

Gå til File Explorer

Velg This PC i menyen på venstre side

Du finner fellesområdene under Network locations

Lagringguide

UiO har utarbeidet lagringssguide for hvilke data som kan lagres hvor.

[Lagringssguiden](#)

[Klassifisering av data og informasjon](#)

Lagringsmetode 1 - OneDrive

← Tjenester og verktøy ← IT-tjenester ← Lagring og samarbeid ← Microsoft 365

OneDrive – Universitetet i Oslo

Hva er OneDrive?

OneDrive er en skybasert lagringsløsning. OneDrive er satt opp som standard plassering for lagring på alle UiO-PC'er med driftsopplegget Intune.

- Enkel tilgang til lagrede filer fra Windows og Mac, inkludert mobil og web, uio-my.sharepoint.com
- Synkronisering mellom alle dine enheter
- Mulighet for å dele filer med andre
- Ubegrenset lagringsplass
 - For mer plass en 5 TB, kontakt it-support@uio.no Merk at lagringsgrensen kun kan økes når du når 95% av 5 TB.
- Backup og versjonskontroll

Ta i bruk

OneDrive - UiO kan brukes av ansatte og studenter. Tilgang fra **Utforsker** på maskinen din, app på mobil enhet eller via nettleser på **portal.office.com**.

Logg inn i OneDrive - UiO →

Logg inn med [brukernavn]@uio.no + UiO-passord.

Hva kan jeg lagre i OneDrive – UiO?

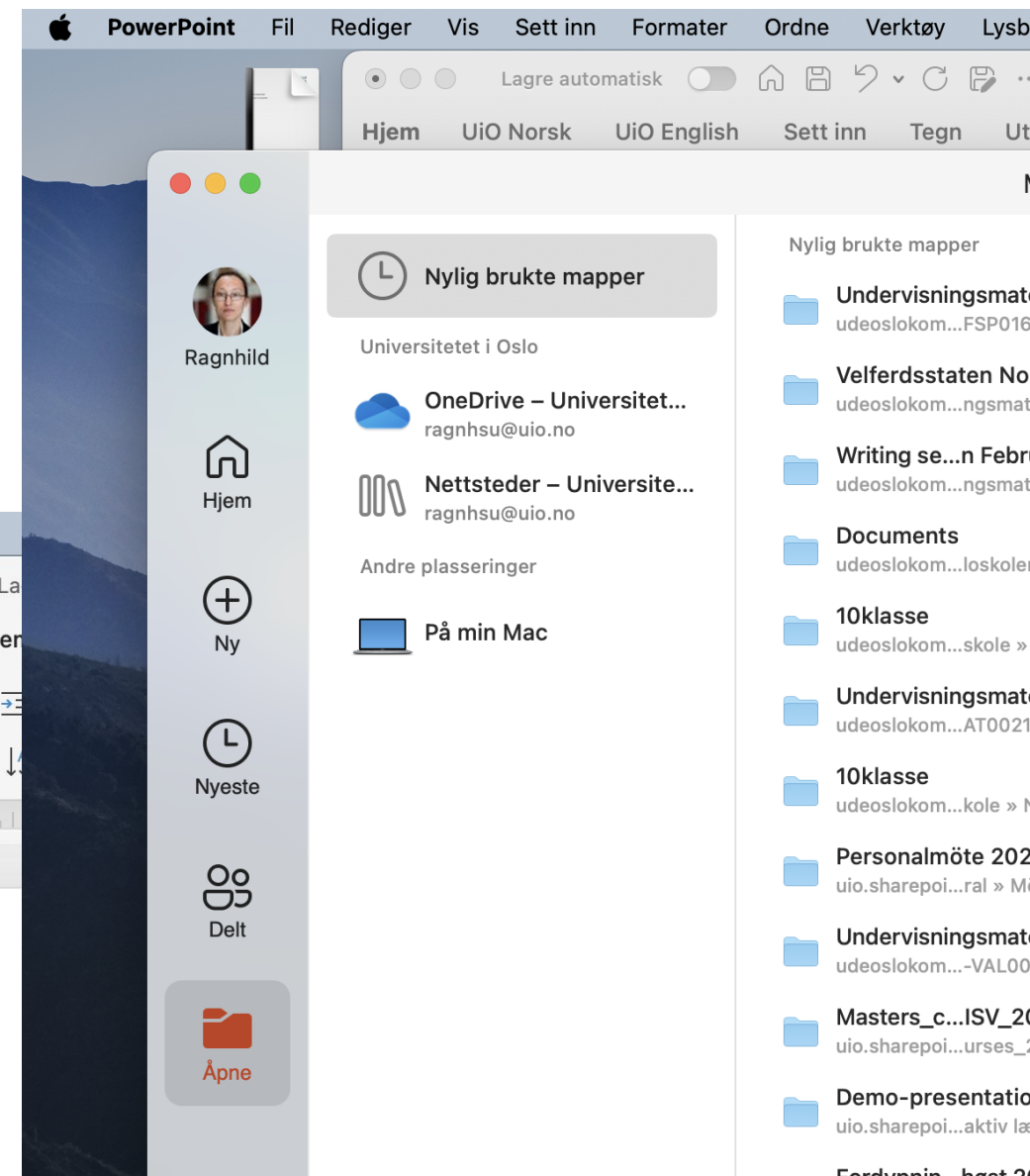
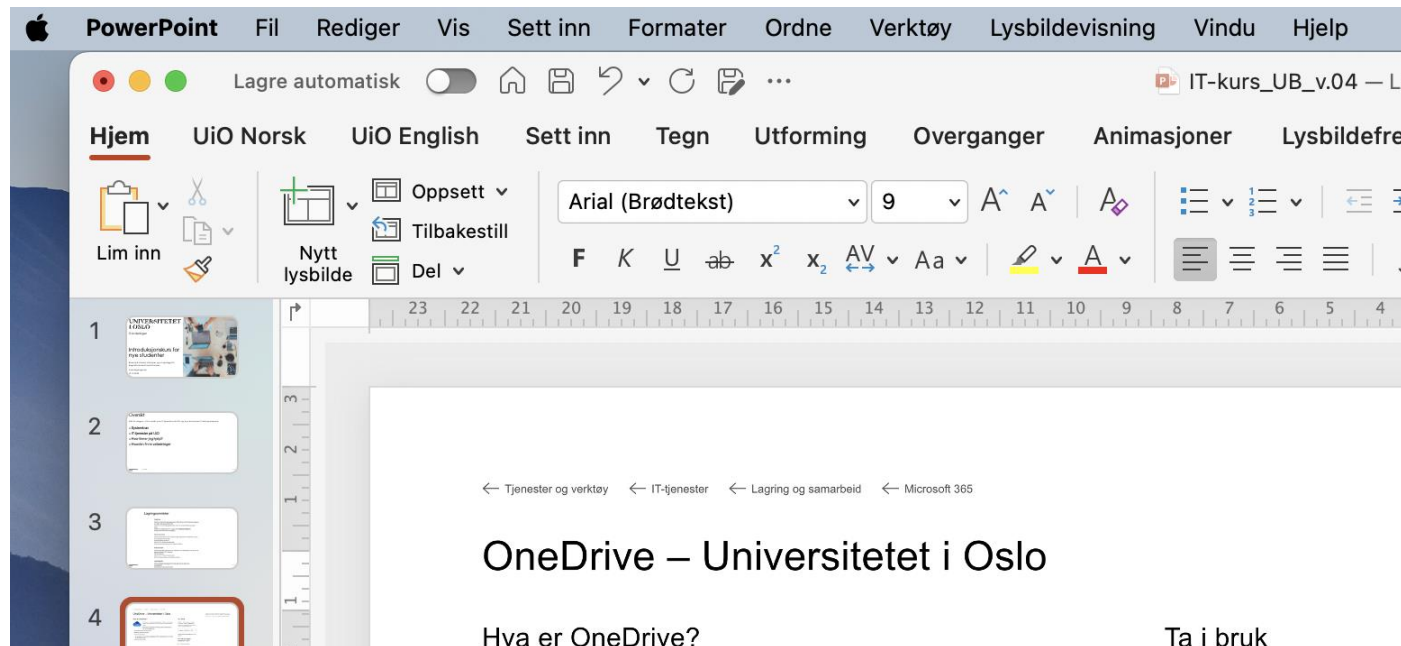
● ● Gule og grønne data

Logger inn og viser i praksis hvordan det ser ut
→ Menyen på v side «My files» → Man kan også åpne opp word eller et office program →
Hjem -->
Huset øverst → Vis dette

[Se neste slide]

OneDrive forts...

Slik kan OneDrive se ut fra Office pakken på Mac
Menyen fra en fil, og menyen slik den ser ut når man har klikket på huset, til høyre.

Lagringsmetode 2 - M - Drive

← Tjenester og verktøy ← IT-tjenester ← Lagring og samarbeid ← Hjemmeområder

Hvordan nå hjemmeområde eller et fellesområde når du ikke er på UiO

Hjemmeområde

Hjemmeområdet (M:-området) er ditt lagringsområde på UiOs servere. For å få tilgang til hjemmeområdet fra utenfor UiO finnes det flere muligheter:

<u>Microsoft Windows</u>	+
Linux	+
Mac	+

Fellesområder

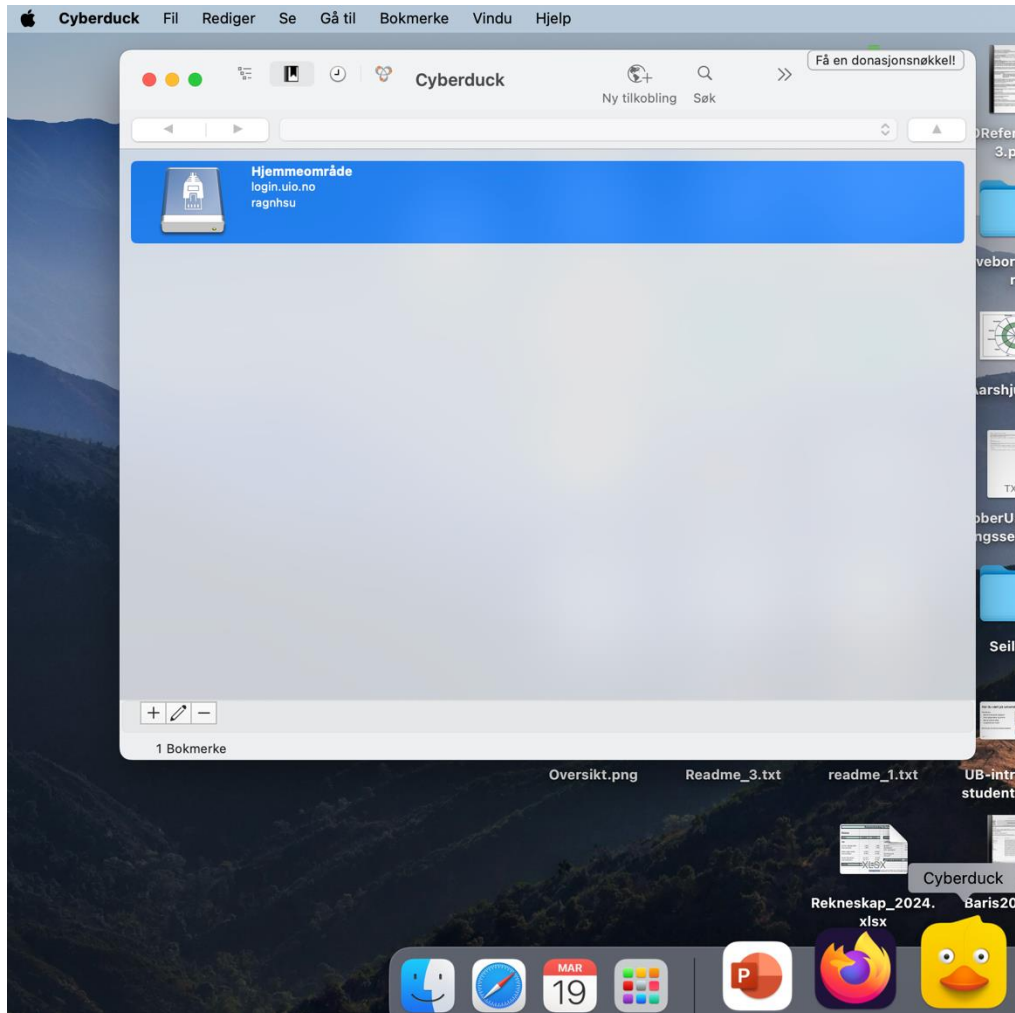
UiO-driftet bærbar med Windows 10	+
-----------------------------------	---

Det fins løsninger for alle systemer.
Veiledningssidene på UiO gir detaljerte beskrivelser for de fleste tilfeller.

M: drive kan også nås fra [View.uio.no](https://view.uio.no)

M – Drive forts...

Slik et program for FTP overføring se ut fra Mac

Koble til hjemmeområdet og delte disk med Cyberduck på Mac

Cyberduck kobler opp ditt hjemmeområde og/eller delte fellesdisker på UiO.

Innholdsfortegnelse

- Nedlasting og installasjon
 - Installasjon av Cyberduck på private Mac-er
 - Første oppstart av Cyberduck
- Hvordan sette opp Cyberduck
 - Oppsett for hjemmeområde
 - Innstillinger for fellesområder
- Hvordan koble til hjemmeområdet

Nedlasting og installasjon

Først må du laste ned og installere Cyberduck.

- For UiO-eide maskiner (Mac-er i driftsopplegg) installeres programmet fra Managed Software Center.
- På private maskiner lastes programmet ned fra <http://cyberduck.io/download/>.

Download [Changelog](#)

Installasjon av Cyberduck på private Mac-er

Med Safari lastes Cyberduck automatisk ned til mappen **Nedlastinger** og pakkes ut. Når filen er lastet ned, trekker du den over i **Programmer**.

Mer om detaljerte veiledninger. Filen du skal ha, legger seg i nedlastinger. Man kan også laste opp filer til fellesområdet med Cyber Duck.

Filer og e-post når du slutter ved UiO

- Tilgangen til UiOs IT-tjenester er begrenset til den tiden du studerer eller jobber her.
- Dersom det er behov, må du overføre alle aktuelle filer og viktig e-post til din egen datamaskin før du slutter, enten direkte, via minnepinne eller via ekstern harddisk

5. Organisering av data:

Til glede for andre og
«Ditt framtidige selv»

Et bilde på hvordan det ser ut i PCen til mange brukere

That's what your computer files are like with no organization.

A disorganized system makes finding anything a challenge. Where would you rather shop?

<https://www.ezcomputersolutions.com/blog/best-practices-organizing-business-files/>

Dataorganisering

[English](#)

God organisering av data fører til bedre effektivisering og reproduserbarhet.

En god organisering av forskningsprosjektet gjør at man sparer tid, øker sjansen for reproduserbarhet og gjør det enklere å dele data.

Hvordan forskningsprosjektet skal organiseres avhenger av ulike faktorer. God organisering kjennetegnes bl.a. ved:

- En gjennomtenkt **mappestruktur** der det er enkelt å finne filer
- **Bærekraftige filformater** som har varighet og kan benyttes uavhengig av spesifikke programvarer
- Prosjektet benytter seg av navnekonvensjoner for filer, som i sin tur gjør filene forståelige
- Detaljert informasjon om datainnsamlingen og prosesseringsprosedyrer (se Metadata og dokumentasjon)
- En README-fil eller lignende som beskriver organiseringen (se Metadata og dokumentasjon)

[> Mappestruktur](#)[> Filformater](#)[> Navnekonvensjoner for filer](#)

Lurer du på noe?

Send gjerne en epost til: research-data@uio.no

- En god organisering av filene, kan spare deg for mye leting og problemer i framtiden.
- Du bør ha innstillinger på maskinen din, som gjør at du kan se filendelsen, dvs den delen som står etter punktum.
- I denne delen av forelesningen skal vi også se på hvordan man kan navnsette filene på en hensiktsmessig måte

Filnavn – hva er greit og hva er ikke?

- Skrive nummer med likt antall tall:
- Skriv 01, ikke 1, hvis tallene går lengre enn til 10
- Skriv 0001, ikke 1, hvis tallene går lengre enn til 1000
- Skrive versjonsnummer til slutt
- Unngå bruk av spesielle tegn:
- #, %, &, \, /, ' , " , !, \$, > , < , { , } , * , ? , =
- IKKE bruke mellomrom i filnavn
- IKKE la navnet begynne eller slutte med mellomrom, punktum, bindestrek, eller understrek
- Alltid bruke små bokstaver (de fleste systemer er sensitive for store og små bokstaver)

Lurer du på noe?

Send gjerne en epost til: research-data@uio.no

Navnekonvensjoner og «Hvorfor» spørsmålet

About 851,000,000 results (0.40 seconds)

Avoid spaces

A space in a filename can cause errors when loading a file or when transferring files between computers. Common replacements for spaces in a filenames are dashes (-) or underscores (_). Feb 20, 2024

LibGuides
https://instr.iastate.libguides.com › datashare › filenames
File Names - DataShare: ISU's Open Research Data Repository

About featured snippets • Feedback

1 Answer

Sorted by: Highest score (default)

There are several characters that have special meaning to Windows (and to DOS, where most of the characters originally came from)

23

from [MSDN](#):

A filename cannot contain any of the following characters:

\ / : * ? " < > |

/ is a switch (and also a directory separator).

\ is a directory separator.

:

* and ? are wildcards used in searching.

" is a way to allow spaces in parameters.

< and > are redirection that allow input and output of a program to come from, and go to, something other than screen/keyboard.

| is a pipe that allows output from one program to be used as input to the next.

Share Improve this answer Follow

edited Apr 13, 2022 at 16:31

AJM

354 • 3 • 15

answered Dec 27, 2013 at 17:05

SeanC

3,694 • 2 • 20 • 27

- Jeg spurte Google om hva man mener om mellomslag i filnavn....
- Så spurte jeg vedkommende, hva man mener om «Special characters» i filnavn...
- Backslash skiller kataloger
- Problemene vi ikke fikk, vil vi aldri vite noe om.
- Heldigvis...

Navnekonvensjoner forts...

Quora

What is the meaning of the dollar sign (\$) in a file name?

All related (31) ▾

Sort Recommended ▾

MaryBeth VanderMeulen

Business Owner at Creature Comforts Services · Author has **14.2K** answers and **4.3M** answ... · 1y

'The Tech Guy' suggests: - The \$ makes it a hidden folder. Enable viewing of hidden folders and they will show up. You can get there through the 'Run' prompt.

Right-click the START button, then click Properties. When the window appears, click the Customize button in the Start Menu tab. When the next window appears, click the...

Sponsored by Amazon Web Services

Build and scale with AWS Activate.

- «Can I use dollar sign in a file name?»
- «What happens if I use percentage sign in a file name?»

Mer å spørre om :

Can you use percent sign in filename? ^

Do not use any of these common illegal characters or symbols in your filenames or folders: # pound. % percent. & ampersand.

mtu.edu

<https://www.mtu.edu> › umc › services › websites › writing

[Characters to Avoid in Filenames and Directories | Michigan Tech](#)

Søk etter: [Can you use percent sign in filename?](#)

What do percent signs mean in file path? ▾

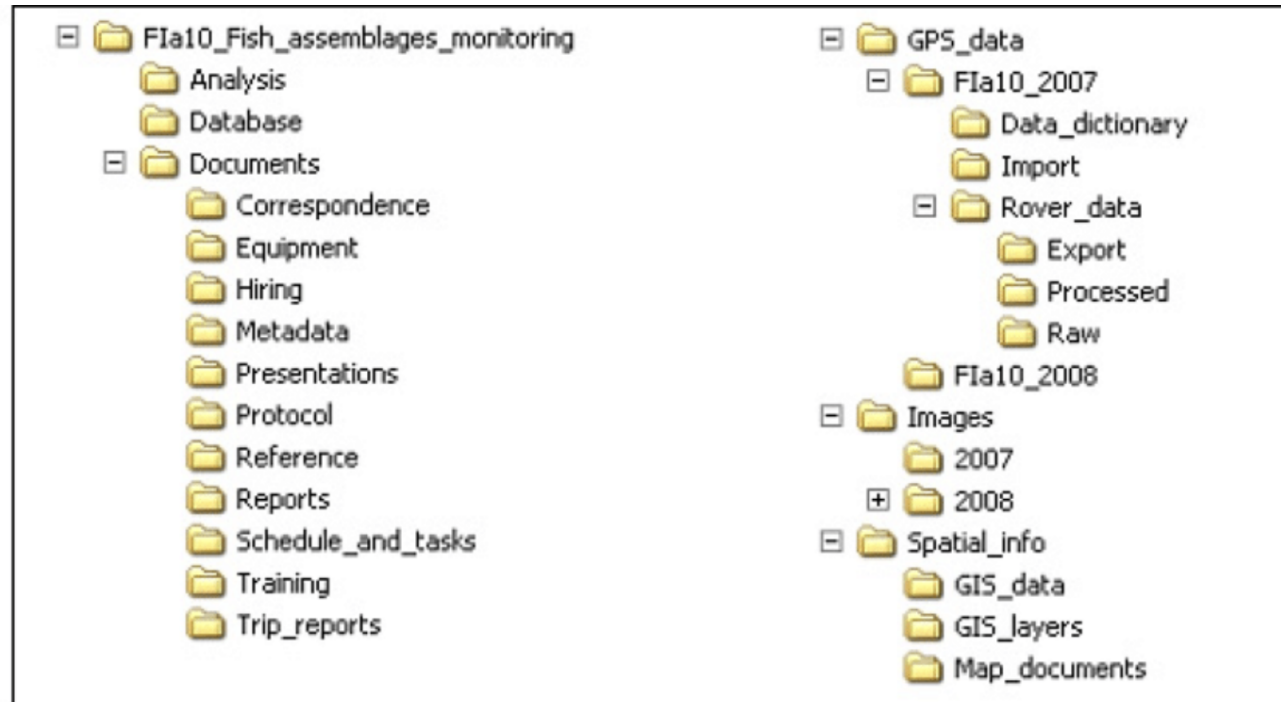
Mappestruktur

Figure 8 - uploaded by [Samuel J. Brenkman](#)

Content may be subject to copyright.

Download

View publication

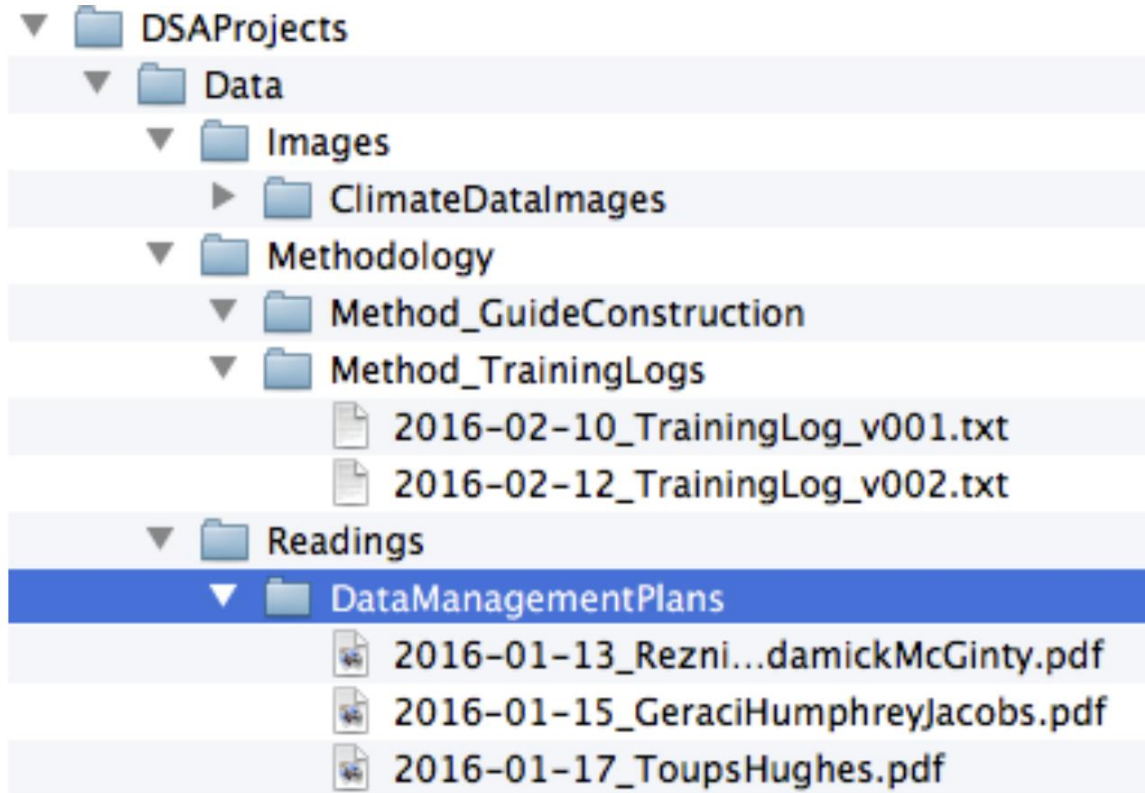
Recommended file structure for project workspace. Note: The workspace folder name includes 'Fla10', the NCCN project code.

Source publication

Bildet ved siden
av viser en
**forbilledlig
mappestruktur.**

Navnekonvensjoner forts...

and file-naming for general or research projects

En fin veiledning i hvordan man kan lage gode filnavn, fra Carleton College i USA.

Legg merke til at brukeren av denne maskinen har gjort filendelsene synlige!

Dette kan du også gjøre ved å gå til innstillingene på din maskin.

6. Hvor finner jeg hjelp?

IT-hjelp – felles kontaktpunkt for all brukerstøtte for IT på UiO

IT-hjelp er felles kontaktpunkt for all brukerstøtte for IT på UiO. Her kan alle studenter og alle ansatte og tilknyttede henvende seg hvis de har spørsmål eller problemer med IT-tjenestene på UiO, uavhengig av hvilket fakultet eller enhet de studerer eller jobber ved.

Åpningstider og kontakt

Telefon:

Hverdager: 08:30–17:00

Lørdager: 10:00–15:00

E-post:

Mandag - Torsdag: 07:00–20:00

Fredag: 07:00–18:00

Lørdager: 10:00–16:00

Chat:

Hverdager: 09:00–16:00

- Telefon: [228 40 004](tel:22840004)

- E-post: it-hjelp@uio.no

- [Bestill veiledningstime](#)

- Av og til er det mange som ringer, så for å unngå ventetid på telefon, så send en e-post om du trenger hjelp.
- Vi tilbyr også hjelp via chat. Når chat er åpent er det en rød boble tilgjengelig til høyre på denne siden.
- Det er mulig å avtale møte med en supportoperatør ved spesielle behov, oppmøte i Ekspedisjonen i 3. etasje i [Kristen Nygaards hus \(Gaustadalleen 23A\)](#) etter avtale. Avtalen vil bookes i samarbeid med en av operatørene i Helpdesken
- Nå tilbyr vi også [veiledningstimer](#) over Zoom hvis du har flere IT-relaterte problem du ønsker å få løst.

Gir oversikt over

- åpningstider
- chattetjenesten
- mulighet for veiledning
- Kurs i dataverktøy

Løsningen på alle slags problemer

Google det sammen med IT UiO

Resultater for **Universitetet i Oslo, Problemveien 11, Oslo** · [Velg område](#) ⋮

Du kan møte opp hos Student-IT ved fakultetet ditt eller IT-hjelp for å få brukernavn og passord. Ta med gyldig legitimasjon. Har du ikke anledning til å møte opp personlig, kontakt Student-IT ved fakultetet ditt eller IT-hjelp.

Universitetet i Oslo

<https://www.uio.no> › tjenester › passordtjenester › hjelp ⋮

Mangler du brukernavn eller passord? - Universitetet i Oslo

[?](#) Informasjon om sammendrag av søkeresultater • [Tilbakemelding](#)

Universitetet i Oslo

<https://www.uio.no> › tjenester › brukernavn-passord ⋮

Brukernavn, passord og brukeradministrasjon - Oslo

Hjelp med glemt **passord**, passordskifte, innloggingsproblemer, samt veiledning til Brukerinfo, bofh, og LDAP ved **UiO**.

[Brukerinfo](#) · [Mangler du brukernavn eller...](#) · [Hjelp](#) · [Tofaktoraутентisering på UiO](#)

7. Spørsmål fra salen/ oppgaver